

EDUCATIEF GRADUAAT IN HET SECUNDAIR ONDERWIJS

HOGESCHOOL GENT

TOETS NIEUWE OPLEIDING • ADVIESRAPPORT

21 DECEMBER 2018

Inhoud

1	Samenvattend advies van de visitatiecommissie.....	4
2	Rapportage van de bevindingen en overwegingen	6
2.1	Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau	6
2.2	Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving	6
2.3	Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau	9
2.4	Eindoordeel.....	11
3	Beoordelingsproces	12
4	Overzicht oordelen	13
	Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding.....	14
	Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR).....	15
	Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie	16
	Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten	17

1 Samenvattend advies van de visitatiecommissie

Naar aanleiding van het decreet¹ richt de Hogeschool Gent (HOGENT) een nieuwe lerarenopleiding van 90 studiepunten (EC) in met duidelijke accenten die vallen onder de noemer 'versterkte lerarenopleiding'. Het is de bedoeling dat na deze opleiding de afgestudeerde zich beter staande zal kunnen houden in de hedendaagse, uitdagende, zeer diverse en voortdurend vernieuwende omgeving van de onderwijspraktijk.

Voor het ontwerp van de nieuwe educatieve graduaatsopleiding van HOGENT werd verder gebouwd op de aanwezige expertise van de specifieke lerarenopleiding (SLO) van het Centrum voor Volwassenenonderwijs (CVO) Panta Rhei Gent, waarvan de visitatiecommissie (hierna: commissie) weet dat zij vertrouwd zijn met deze specifieke doelgroep van studenten die zij opleidt tot (voornamelijk) praktijkleerkrachten. Vanuit deze knowhow werd de educatieve graduaatsopleiding vormgegeven, ondersteund door de expertise van de bestaande professionele bacheloropleiding 'leraar in het onderwijs: secundair onderwijs' van HOGENT. Vertegenwoordigers van beide lerarenopleidingen vormden samen met ondersteuners uit het servicecenter van HOGENT een stuurgroep voor deze TNO onder voorzitterschap van het departemenshoofd SLO van CVO Panta Rhei.

De commissie meent dat op basis van de vernomen intenties er in het volgende academiejaar een lerarenopleiding kan worden neergezet die voldoet aan de basiskwaliteit, met een goed gekozen visie van de leraar die begeistert en die gaat voor diversiteit. Studenten kunnen op basis van de opleiding specifieke leerresultaten (OLR) een beroepshouding ontwikkelen die gericht is op persoonlijke groei en een positieve ingesteldheid tegenover de uitdagingen in de werkomgeving. De commissie acht het daarvoor gekozen curriculum voldoende breed, met een belangrijke taalcomponent. De door de visie van HOGENT gesteunde uitwerking op plaats- en onafhankelijk leren door middel van technologie is helder. De commissie uit haar vertrouwen in de verschillende evaluatievormen en ziet een duidelijke koppeling met de beoogde doelstellingen en een goede inbedding in authentieke contexten.

Hoewel het CVO en HOGENT reeds lang vooraf integreerden op vlak van locatie en leerplatform stelt de commissie vast dat dit nog niet het geval is op vlak van HR en visiebepalende kaders. De instellingen kennen elkaars sterktes en zwaktes nog onvoldoende. Er worden tegenstrijdige richtinggevendende kaders gehanteerd. De koppeling tussen theorie en praktijk verdient een nadere uitwerking en onderbouwing; evenals de integratie tussen algemene en vakdidactiek. De puur pragmatische samenvoeging van docenten, gebaseerd op beschikbare FTE's, vindt de commissie een onbenutte integratiekans. Het samenwerken tussen collega's aan de hand van een gedetailleerd plan moet verder uitgewerkt worden. Het opstellen en uitvoeren van een plan tot integratie wordt dan ook expliciet door de commissie aanbevolen. Aangezien tot op heden in beide lerarenopleidingen een toetscommissie ontbreekt, beveelt de commissie ook het inrichten van een toetscommissie aan om zo de kwaliteit van de toetsing na te gaan, te rapporteren en te benchmarken.

¹ Decreet betreffende de uitbouw van de graduaatsopleidingen binnen de hogescholen en de versterking van de lerarenopleidingen binnen de hogescholen en universiteiten (2018)

De commissie dringt erop aan dat de opleiding nog voor de eigenlijk start in het volgende academiejaar werk maakt van het opstellen van een gedetailleerd plan tot integratie en de oprichting van een toetscommissie.

Alles afwegende, brengt de visitatiecommissie die de opleiding educatief graduaat in het secundair onderwijs heeft beoordeeld, een positief advies uit aan de NVAO. Zij baseert haar oordeel op het informatiedossier en het toelichtend gesprek.

Den Haag, 21 december 2018

Namens de commissie ter beoordeling van de toets nieuwe opleiding voor de opleiding educatief graduaat in het secundair onderwijs van de Hogeschool Gent

Peter Op't Eynde
(voorzitter)

Katrien Goossens
(secretaris)

2 Rapportage van de bevindingen en overwegingen

2.1 Generieke kwaliteitswaarborg 1: beoogd eindniveau

Het beoogd eindniveau weerspiegelt qua niveau, oriëntatie en inhoud de actuele eisen die in internationaal perspectief vanuit het beroepenveld en/of het vakgebied worden gesteld aan de opleiding.

Bevindingen

De commissie stelt vast dat het opleidingsprofiel beschreven wordt aan de hand van de opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR) en de visie op de educatief gegradueerde voor het secundair onderwijs. In de visie wordt de leraar beschreven als iemand die begeistert is, zijn expertise inzet en gaat voor diversiteit.

Voor het formuleren van de eerste tien OLR's heeft de stuurgroep van deze opleiding zich laten leiden door de validering die hieromtrent in de VLHORA is tot stand gekomen. Hierbij worden de actuele eisen en het internationale perspectief meegenomen. De toegevoegde elfde OLR geeft een eigen accent aan de visie op het leraarschap weer, waarbij de beroepshouding en de identiteit van de leerkracht centraal worden geplaatst. In het gesprek met de commissie werd verhelderd dat deze OLR is tot stand gekomen in overleg met het kernteam² van de SLO. Uit de gesprekken blijkt dat deze elfde OLR een concrete vraag uit het werkveld weerspiegelt om extra nadruk te leggen op de houding van de leerkracht. Via deze elfde OLR zal gewerkt worden aan 'de leraar die begeistert' als essentie van de 'future proof' leraar. Dit wordt geconcretiseerd in een aantal leerkrachtattitudes en in het functioneren van de leerkracht vanuit een groeimentaliteit.

Overwegingen

De commissie vindt de drie genoemde visieaspecten van het opleidingsprofiel van de gegradueerde voor het secundair onderwijs waardevol en overtuigend toegelicht. De commissie oordeelt dat de OLRs zich richten op niveau 5 en erkennen de meerwaarde van de elfde OLR ter ontwikkeling van de beroepshouding. De commissie krijgt aan de hand van een matrix een duidelijk overzicht van de koppeling tussen de leerresultaten, de basiscompetenties en het beheersingsniveau, en vindt dat deze goed op elkaar zijn afgestemd.

Oordeel: voldoende

2.2 Generieke kwaliteitswaarborg 2: onderwijsleeromgeving

De onderwijsleeromgeving maakt het voor studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Bevindingen

De opleiding vertrekt vanuit een sterke beschrijving van de doelgroep. Het onderwijsconcept steunt op drie pijlers: het zelfgestuurd leerproces, het leren in een krachtige omgeving en de groeimentaliteit. De eerste pijler, het zelfsturend leerproces is uitgewerkt als begeleid zelfstandig leren, wat de student stimuleert om verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leerproces, met de lesgevende als coach. Deze coach zal via intervisiegesprekken de zelfreflectie stimuleren en evaluaties aanbieden als leermiddel. In de tweede pijler staan actieve werkvormen voorop, waarbij de opleiding kiest om een groot gewicht toe te kennen aan het leren in authentieke contexten.

² Het kernteam SLO bestaat uit de vakverantwoordelijken SLO, de navormingsverantwoordelijke SLO, de IKZ-verantwoordelijke SLO en de taalcoach

De derde pijler gaat uit van een groeimentaliteit zowel voor de lesgevers en de studenten als voor de kijk op leerlingen.

Het curriculum wordt als voldoende breed ervaren, waarbij een didactisch luik vooraan wordt geplaatst en de aandacht voor taal een belangrijke component vormt. Daarnaast is er ook aandacht voor 21ste-eeuwse vaardigheden – in lijn met de visie van HOGENT op plaats- en onafhankelijk leren d.m.v. technologie.

Voor de opbouw van het programma worden de OLR's geoperationaliseerd in doelstellingen en inhouden, welke worden geclusterd in 18 opleidingsonderdelen (OLOD's). De opleiding hanteert bij het opmaken en optimaliseren van de doelstellingen en de kennisniveaus het didactisch model van de Block & Heene. Hierbij wordt de opbouw van de leerresultaten omschreven aan de hand van de volgende drie beheersingsniveaus:

- Weten & Inzien (W&I): het inprenten van fundamentele feitenkennis, aangevuld met de interpretatie van deze feiten (relaties, structuren, methodes...).
- Toepassen (T): het verwerven van vaardigheden waarin de opgedane kennis wordt gebruikt in een gepaste context.
- Integreeren (I): internaliseren van kennis, vaardigheden en attitudes, zodat deze spontaan worden toegepast in een realistische context.

De 18 opleidingsonderdelen worden gestructureerd volgens zes inhoudelijke leerlijnen³, waarbij iedere leerlijn geleidelijk van eenvoudig naar complex evolueert. De beoogde beheersingsniveau's (W&I, T, I) per afzonderlijke doelstelling, staan vermeld in de studiefiches.

Voor het uitwerken van de vakdidactische component van de opleiding baseert de opleiding zich op het model van de 'vakdidactiek' (Shulman, 1986). In dit model beschikt de leraar over vakkennis en kennis over didactiek, die hij integreert tot pedagogische content knowledge, zodat de leraar in staat zal zijn om de vakinhouden zinvol en relevant te ontsluiten voor leerlingen.

In het curriculum van de nieuwe graduaatsopleiding zal taalvaardigheid en digitaal mediagebruik, diversiteit, verhoogde zorg, binnenklasdifferentiatie, klasmanagement en de grootstedelijke context een grotere prioriteit krijgen, daarenboven zal ook meer ruimte worden voorzien voor vakdidactiek. In de operationalisering van de opleiding wordt er uitgegaan van differentiatie in onderwijsvorm, niveau en evaluatiemethoden. Het zelfgestuurd leerproces wordt stapsgewijs ontwikkeld. Bij de start van de opleiding krijgt de student intensieve ondersteuning en naarmate hij/zij in de opleiding vordert, krijgt hij/zij meer zelfstandigheid. Gezien de specifieke noden van de doelgroep wordt er gekozen voor een inperking van het afstandsonderwijs, men kiest voor een evenwichtige verhouding tussen digitaal leren en contactonderwijs. De opleiding legt bewust de nadruk op praktijk via activerende werkvormen, blended learning en leren in authentieke contexten. Daarenboven worden 40 EC voorzien voor stage tegenover het wettelijke minimum van 30 EC. Verder zal de student een praktijkonderzoek verrichten naar een knelpunt op de stageplaats. Vertrekkende van een grondige probleemanalyse concretiseert hij een praktijkgerichte onderzoekende houding door op een systematische wijze de PDCA-cyclus te doorlopen.

Er wordt een hoge mate van gevoeligheid voorzien in de studentenbegeleiding voor de specifieke noden van deze studenten, bijvoorbeeld aan de hand van focusgesprekken. Ook zal met iedere student een intakegesprek gehouden worden om zijn specifieke noden en behoeften in kaart te brengen.

³ 1. Leerlijn (Vak)didactiek; 2. Leerlijn Taal; 3. Leerlijn Diversiteit en begeleiding; 4. Leerlijn Sterk in de klas; 5. Leerlijn Leraar in de maatschappij; 6. Leerlijn Beroepshouding van de leraar.

Daartoe wordt in het bijzonder voor de LIO-trajecten flexibiliteit geboden in instap- en overstapmogelijkheden. De commissie waardeert de wijze waarop de programma's van LIO en reguliere studenten op elkaar zijn afgestemd zodat dergelijke overstappen vlot kunnen gebeuren. LIO en reguliere studenten worden ook bewust samengebracht om kruisbestuiving te bevorderen.

Voor de begeleiding op de stageplek kan de opleiding rekenen op deskundige mentoren. De opleiding hanteert enkele minimumcriteria ten aanzien van de scholing van de mentoren en organiseert jaarlijks een mentorendag. Voor de focus op de groeihouding van de student zijn er attitudefiches voorhanden die gedeeld worden met de mentoren. Op die manier maakt de opleiding duidelijk wat belangrijke gedragingen zijn, zodat de evaluatiecriteria ook voor de mentoren helder en transparant zijn en zij bij de evaluatie van de stages kunnen betrokken worden.

De opleiding voorziet verschillende trajecten om de opleiding te doorlopen in functie van de heterogeniteit van de instromende studenten: het standaardtraject, het intensief traject en het LIO-traject met werkpleklernen. Momenteel worden deze trajecten in het CVO Panta Rhei ingericht met 14,5 voltijds equivalenten. Alle personeelsleden beschikken over een diploma op masterniveau en een bewijs van pedagogische bekwaamheid. Positief is ook dat vijf teamleden de Masterclass Lerarenopleiders Onderzoeksvaardigheden hebben gevolgd. Voor de vakdidactiek zal beroep worden gedaan op de expertise van HOGENT of zal een gastlector worden aangesteld. De opleiding voorziet in een professionaliseringstraject voor gastlectoren. Er is aandacht voor professionalisering van het huidige CVO-team. De professionalisering van de HOGENT-lectoren ter voorbereiding van het lesgeven op graduaatniveau werd echter nog niet voorzien. Het service center van HOGENT zal op vlak van personeel, communicatie, onderwijsontwikkeling en kwaliteitsborging de graduaatsopleiding ondersteunen.

De nieuwe graduaatsopleiding zal enkel aangeboden worden op de campus Schoonmeersen en mogelijk ook Merelbeke en Aalst. De bibliotheken in de campus Ledeganck en op de campus Schoonmeersen zullen beide digitaal toegankelijk zijn voor de studenten. Voor beide locaties wordt er gewerkt aan een uitbreiding van de graduaatscontent. De bibliotheek in de campus Schoonmeersen zal zoals voorheen ook 's avonds en tijdens de andere contacturen van de toekomstige graduaatstudenten, toegankelijk blijven.

Overwegingen

Het door de opleiding gehanteerde opleidingsconcept is voor de commissie niet altijd helder. Er ontbreekt een duidelijke samenhang tussen de in de opleiding gehanteerde theoretische kaders. In de opleiding wordt het kader van De Block en Heene gebruikt voor het optimaliseren en formuleren van de doelstellingen, maar in de vakdidactiek vertrekt men van het meer geïntegreerde model van pedagogische content knowledge van Shulman. De opleiding slaagt er niet in deze beide kaders op een transparante en overtuigende wijze te verbinden. Dit roept vragen op met betrekking tot de mate waarin de studenten doorheen de opleiding samenhangende, hanteerbare theoretische kaders aangereikt krijgen die een heldere onderbouw bieden voor hun functioneren in de praktijk. Zo is het niet duidelijk welke theoretische kaders precies worden aangeboden binnen de algemene vakken en hoe gewerkt wordt aan een integratie tussen algemene didactiek en vakdidactiek. De commissie mist ook een onderbouwde visie op de keuze van de gehanteerde werkvormen.

Hoewel de commissie vragen heeft bij de samenhang en de onderbouw van het gehanteerde opleidingsconcept heeft ze voldoende voorbeelden gekregen van goede praktijken en heeft ze geen opmerkingen over de structuur van de modules. De leeromgeving zoals die ontwikkeld werd, lijkt haar passend in te spelen op de diversen noden van de doelgroep.

De commissie is positief over het inzicht in de doelgroep, de visie, de invulling en de opbouw van het curriculum, de koppeling van de onderzoekscomponent aan de stages en het gewicht van de praktijkcomponent. De commissie staat achter de keuze voor authentieke leercontexten, activerende werkvormen en blended learning. Ook waardeert de commissie de aandacht voor de professionalisering van het CVO-team.

De commissie spreekt haar vertrouwen uit in de materiële voorzieningen en de omschreven studentenbegeleiding.

De commissie stelt vast dat voor het CVO flexibiliteit van de opleiding een grote troef is, maar het is meteen ook een zorg om die te kunnen behouden. In HOGENT is er meer ervaring met internationalisering waar de nieuwe opleiding projectmatig, dan wel in effectieve mobiliteit kan op aansluiten.

Tot nu toe is de integratie van het graduaat in de hogeschool het werk van een kleine equipe, voornamelijk afkomstig uit de CVO. De uitgewerkte opleiding steunt dan ook sterk op de opgebouwde deskundigheid en ervaring binnen het CVO. In het gesprek werd duidelijk dat het een bewuste keuze is om in deze fase nog niet vol te gaan voor een intense samenwerking tussen de SLO en de HOGENT. Er is nog niet ingezet op het creëren van een brede gedragenheid en kruisbestuiving tussen de beide partners waarbij bv. lectoren uit beide groepen in verschillende werkgroepen met elkaar aan de slag zouden gaan om de opleiding concreet vorm en inhoud te geven. Dit houdt risico's in voor het groeien naar en de implementatie van een volwaardige geïntegreerde opleiding.

De commissie vindt het noodzakelijk dat er spoedig veel meer op samenwerking ingezet wordt om zo een onderbouwd samenhangend en verbindend kader te creëren waarbinnen er kruisbestuiving kan optreden tussen beide partners en de studenten de versterkte lerarenopleiding krijgen waar ze nood aan hebben.

Oordeel: voldoende

2.3 Generieke kwaliteitswaarborg 3: te realiseren eindniveau

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van beoordeling, toetsing en examinering, waardoor zij nagaat of de beoogde leerresultaten worden bereikt.

Bevindingen

Op basis van het informatiedossier stelt de commissie vast dat de educatieve graduaatsopleiding aansluit bij het evaluatiebeleid van HOGENT, waarin vijf gezonde principes voor het bekomen van betrouwbare tests terug te vinden zijn. Deze principes zijn authenticiteit, evaluatie als leermiddel, een actieve rol voor studenten, rechtvaardigheid en redelijkheid.

De commissie stelt vast dat het onderwijsconcept en het evaluatiebeleid goed op elkaar zijn afgestemd. In het evaluatiebeleid leggen de gekozen accenten de nadruk op de evaluatie als leermiddel, evaluatievormen die aangepast zijn aan de doelstellingen, evaluatie in authentieke contexten en betrokkenheid van het werkveld bij beoordelingen.

Ter bevordering van de validiteit bewaakt de opleiding de consistentie van het evaluatieprogramma via een overzicht dat bekomen wordt in de TOPTOC (tabel opleidingsprogramma, tabel onderwijsconcept). In deze tabel worden de evaluatievormen en doelstellingen en de werkvormen aan elkaar gekoppeld en weergegeven. De leerresultaten zijn geformuleerd als waarneembare leerdoelstellingen wat bevorderend is voor de herkenning van het gedrag of de kennis dat geëvalueerd wordt. Voor wat betreft de wijze waarop toetsing van theorie plaatsvindt is echter nog wel enige verheldering gewenst.

Examens en opdrachten worden voorzien van correctiesleutels of observatieschema's met objectieve criteria, wat de betrouwbaarheid van de evaluatie bevordert. Net als het gezamenlijk opstellen van examenvragen door docenten binnen eenzelfde OPO en de uitwerking van SAM-schalen en rubrics waardoor gestreefd wordt naar uniformiteit in het scoren van attitudes. De aandacht voor zowel formatieve als summatieve evaluaties wordt duidelijk weergegeven in de studiefiches. Samen met de voorbeeldvragen, de proefexamens en de verschillende feedbackmomenten zal de opleiding haar transparantie naar de studenten toe garanderen.

Uit de gesprekken blijkt dat de kwaliteit van de toetsen tot op heden niet in kaart wordt gebracht. Er zijn ook geen plannen om in de nieuwe opleiding beroep te doen op een toetscommissie om de kwaliteit van de toetsen na te gaan. Wel zullen de collega-lectoren kunnen rekenen op verschillende vormen van ondersteuning. Zo zullen de lectoren geregeld samen gezet worden om hun evaluatieproces te bespreken en te vergelijken. Er is voor het opstellen van toetsen ook heel wat informatie op het intranet terug te vinden en er zijn onderwijsondersteuners beschikbaar die docenten, indien nodig, kunnen helpen. Er kunnen op vraag sessies aangeboden worden over evalueren en het evaluatiebeleid, over peer-assessment en rubrics. In de vroegere CVO opleiding was deze ondersteuning niet voorhanden, deze extra steun en gedragenheid is dan ook meer dan welkom.

Voor de evaluatie van de stage en het werkplekleren, is er de ondersteuning, feedback en evaluatie van de stage- of LIO-begeleider die minstens twee maal op de stageplaats/werkplek langskomt. Op geregelde tijdstippen wordt intervisie voorzien middels het opleidingsonderdeel *Intervisie en onderwijsthema's* (stage) of de begeleidingssessies bij de LIO-studenten (*Intervisie LIO en onderwijsthema's*). De actoren van het werkveld (stagementor, directie) zijn een partner in de evaluatie en krijgen mondeling en schriftelijk input in de beoordeling van de student.

Overwegingen

Voor de commissie zijn de evaluatievormen duidelijk gekoppeld aan de doelstellingen en komen verschillende evaluatievormen aan bod. De TOPTOC wordt door de commissie beschreven als een handige tool om goed zicht te bewaren op het programma en de evaluatie. De aandacht voor zowel summatieve als formatieve evaluatie is navolgbaar en de koppeling van evaluaties aan feedback en reflectie is positief.

De evaluatie van de nieuwe opleiding mist echter nog een kwaliteitscontrole van de toetsen door het ontbreken van een toetscommissie. De commissie beveelt deze opleiding dan ook aan een toetscommissie op te richten met toetsdeskundigen die nagaan of de kwaliteit van de toets in orde is en of het niveau en de geteste inhoud wel degelijk overeenstemmen met het vooropgestelde niveau en leerdoel.

Samen met het breed evalueren, de inbedding in authentieke contexten en de aandacht voor continue bijsturing van het leerproces van de student door permanente evaluatie ziet de commissie het toetsbeleid duidelijk geïmplementeerd.

Oordeel: voldoende

2.4 Eindoordeel

De commissie beoordeelt elk van de generieke kwaliteitswaarborgen als voldoende en bijgevolg is ook het eindoordeel voor de educatief graduaat in het secundair onderwijs voldoende.

De opleiding geeft blijk van een grondig inzicht in het specifieke studentenprofiel. Ze slaagt erin een aanbod uit te werken dat hier gepast op inspeelt en zo de educatieve graduaatsopleiding te verdiepen en te versterken. Men kiest ervoor om de SLO als een relatief autonoom multidisciplinair team te laten inkantelen dat weliswaar kan rekenen op een degelijke ondersteuning vanuit de Hogeschool Gent. Hoewel de oorspronkelijke opleidingen zo niet onmiddellijk voor een volwaardige integratie gaan, is er op praktisch en detail niveau al veel werk verricht en ziet de commissie daarin een waarborg voor een goede basiskwaliteit. Ze mist echter nog een coherente theoretische onderbouwing van het onderwijsconcept dat het geheel schraagt.

Doordat deze samenhang tussen de gehanteerde theoretische kaders voor algemene didactiek en vakdidactiek en de keuze van de werkvormen nog niet echt op punt staat, is een diepgaande integratie op basis van een gedragen en overkoepelende visie (nog) niet aan de orde. Vanuit de noodzaak tot integratie en de nieuwe opportuniteiten die hieruit voortvloeien dringt de commissie erop aan dat de opleiding een duidelijk plan ontwikkelt met het oog op de integratie van beide groepen lectoren binnen een samenhangende opleiding. Enkel zo zal men erin kunnen slagen elkaars sterktes te bestendigen en elkaars zwaktes te ondervangen en de opleiding verder te versterken.

Voor de commissie staan de pijlers voor een degelijke evaluatie overeind. Wel doet de commissie de aanbeveling om een toetscommissie in te richten die de kwaliteit van de toetsing nagaat, rapporteert en benchmarking realiseert.

3 Beoordelingsproces

De beoordeling werd uitgevoerd aan de hand van het “Kader Toets Nieuwe Opleiding specificatie Educatieve Graduaatsopleiding en Educatieve Masteropleiding”, zoals bekrachtigd door de Vlaamse regering op 8 juni 2018.

De commissie heeft zich aan de hand van de door de opleiding verstrekte documenten op de beoordeling voorbereid. Voorafgaand aan het vooroverleg heeft elk commissielid de eerste indrukken opgemaakt en werden prioritaire vragen opgesteld.

Tijdens een vooroverleg op 21 november heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en heeft zij tevens het toelichtend gesprek voorbereid.

Het toelichtend gesprek vond plaats op een opleidingsonafhankelijke locatie te Brussel op 21 november om 15.00 uur. De onderstaande gesprekspartners namen hieraan deel:

- **Pascale Vanwijnsberghe**
- **Dirk Pillaert**
- **Liesbet Gevaert**
- **Annemie Demol**
- **Lise Speleers**
- **Bruno Noël**

Tijdens dit gesprek zijn de vraagpunten van de commissie aan de orde gesteld.

Tijdens een besloten nabespreking op 21 november heeft de commissie alle verkregen informatie besproken en vertaald naar een oordeel op de vier generieke kwaliteitswaarborgen en een eindoordeel. De commissie heeft deze conclusie in volledige onafhankelijkheid genomen.

Het totaal aan beschikbare gegevens is verwerkt tot een ontwerp van adviesrapport dat naar alle commissieleden werd verstuurd. De feedback van de commissieleden is verwerkt. Het door de voorzitter vastgestelde adviesrapport werd naar de NVAO gestuurd op 21 december 2018.

4 Overzicht oordelen

De onderstaande tabel geeft per generieke kwaliteitswaarborg het oordeel van de commissie uit hoofdstuk 2 weer.

Generieke kwaliteitswaarborg	Oordeel
1. Beoogd eindniveau	Voldoende
2. Onderwijsleeromgeving	Voldoende
3. Te realiseren eindniveau	Voldoende
Eindoordeel	Voldoende

Bijlage 1: Basisgegevens over de opleiding

Naam, Adres, telefoon, e-mail, website instelling	Hogeschool Gent (HOGENT) Geraard de Duivelstraat 5 B-9000 GENT info@HOGENT.be www.HOGENT.be
Naam, functie contactpersoon	Marc D'havé, Diensthoofd kwaliteitsborging
Naam associatie	Associatie Universiteit Gent
Status instelling	Ambtshalve geregistreerd
Naam opleiding (graad, kwalificatie)	Educatief graduaat in het secundair onderwijs
Niveau en oriëntatie	Graduaat
(Delen van) studiegebied(en)	Onderwijs
ISCED benaming van het studiegebied	01 Education
Onderwijstaal	Nederlands
De vestigingen waar de opleiding wordt aangeboden	• Gent• Aalst• Merelbeke
Studieomvang (in studiepunten)	90
Nieuwe opleiding voor Vlaanderen	Ja
Aansluitingsmogelijkheden en mogelijke vervolgopleidingen	Bachelor in het onderwijs: secundair onderwijs

Bijlage 2: Domeinspecifieke leerresultaten (DLR)

1. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs formuleert concrete doelstellingen, ontwerpt krachtige leeromgevingen en gebruikt passende werkvormen en evaluatiemethodieken ter ondersteuning van het leer- en ontwikkelingsproces. Hij differentieert in functie van de klasgroep en de individuele leerlingen.
2. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs geeft mee vorm aan een positief en ondersteunend leer- en leefklimaat. Hij geeft aandacht aan attitudevorming bij leerlingen en bereidt ze voor op het functioneren op de arbeidsmarkt en op maatschappelijke participatie. Hij gaat gepast om met diversiteit.
3. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de domeinspecifieke vakinhoudelijke en vakdidactische basiskennis. Hij vertaalt deze inhouden gestructureerd en praktijkgericht naar de leerlingen en gebruikt hierbij zijn relevante praktijkervaring. Hij geeft daarbij aandacht aan een correcte en gepaste taal. Hij ondersteunt leerlingen in hun studie- en beroepskeuzeproces.
4. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs organiseert een veilige en efficiënte werk- en leeromgeving. Hij voert administratieve taken correct uit.
5. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs professionaliseert zich en past nieuwe vakgerichte ontwikkelingen toe in zijn onderwijspraktijk. Hij reflecteert kritisch op het eigen functioneren en stuurt zichzelf bij.
6. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de basisvaardigheden om, aangepast aan de context, te communiceren met ouders met respect voor diversiteit.
7. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs neemt zijn verantwoordelijkheid op in het team en neemt deel aan het overleg rond de pedagogische en (vak)didactische aanpak. Hij neemt in het schoolteam initiatieven om het pedagogisch project mee te realiseren.
8. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs beheerst de basisvaardigheden om te communiceren met externe partners.
9. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs kan in gesprek gaan over zijn beroep en de plaats daarvan in de samenleving. Hij kan deelnemen aan het maatschappelijk debat rond onderwijskundige thema's.
10. De educatief gegradueerde voor secundair onderwijs benadert met een open geest ontwikkelingen op sociaal-politieke, sociaal-economische, levensbeschouwelijke, cultureel-esthetische en cultureel-wetenschappelijke domeinen.

Datum validatie: 15 oktober 2018

Bijlage 3: Samenstelling visitatiecommissie

De beoordeling is gebeurd door een visitatiecommissie aangesteld door de NVAO. Deze is als volgt samengesteld:

Peter Op 't Eynde (*voorzitter*), Regiodirecteur van de pedagogische begeleiding Katholiek Onderwijs Vlaanderen voor de regio Mechelen-Brussel en lid van het directieteam van Katholiek Onderwijs Vlaanderen;

Mieke Lunenberg (*commissielid*), Van 1988 tot 2014 verbonden aan de lerarenopleiding van de Vrije Universiteit Amsterdam. Co-projectleider voor de ontwikkeling van de kennisbasis van de Vereniging voor Lerarenopleiders (VELON) en mede-initiator van de opleiding voor opleiders in Nederland. In 2013 richtte ze mee het International Forum for Teacher Educator Development op.

Ilse Stroobants (*commissielid*), directeur van het Sint Maria Instituut te Geel;

Dirk Desaever student Specifieke Lerarenopleiding, wat hij combineert met zijn job aan Artesis-Plantijn Hogeschool waar hij werkt op de studentgerichte diensten (*commissielid*)

De commissie werd bijgestaan door:

- **Liza Kozłowska** beleidsmedewerker Vlaanderen NVAO, procescoördinator.
- **Katrien Goossens**, extern secretaris.

Alle commissieleden, de procescoördinator en de secretaris hebben een onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaring ingevuld en ondertekend waarmee zij tevens instemmen met de NVAO gedragscode en privacyverklaring.

Bijlage 4: Overzicht van de bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding

- Aanvraagdossier TNO Educatief graduaat in het secundair onderwijs

Bijlagen bij het aanvraagdossier:

- De domeinspecifieke leerresultaten
- De beoogde opleidingsspecifieke leerresultaten
- Een schematisch programmaoverzicht van de verschillende trajecten
- Een inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programmaonderdelen van de eerste 60 studiepunten met vermelding van de beoogde leerresultaten, onderwijs-/werkvorm(en), wijze van toetsing en toetsingscriteria, literatuur (verplicht/aanbevolen), aantal studiepunten (ECTS-fiches)
- Een beschrijving van het personeel: de beoogde profielen en korte Cv's
- Overzicht van de contacten met het werkveld
- Onderwijs- en examenregeling
- Het investeringsplan cq. verklaring van beschikbaarheid benodigde financiële middelen voor de volledige opleiding
- Leerresultatenmatrix educatieve graduaatsopleiding
- Strategisch plan HOGENT 2017-2022
- Begrippenkader werkplekleren aan HOGENT
- Evaluatiebeleid HOGENT

Het adviesrapport is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op de toetsing van de nieuwe opleiding educatief graduaat in het secundair onderwijs.

